

תהליכים קבוצתיים בתרפיה במוזיקה 01-968-47

מרצה: ד"ר משה בן סימון

סוג הקורס: הרצאה

היקף שעות: 4 ש"ס

מסטר: ב

שנת לימודים: תשע"ט

א. מטרת הקורס ותוצרי למידה:

מטרות הקורס: הכרת תהליכים המתקיימים בקבוצות תרפיה במוזיקה והשלבים בחייה של קבוצה טיפולית. במסגרת זו הסטודנטים ירכשו מידע שנוגע בתפקידים, מטרות, דינאמיקות שכיחות, יחסי מנחה-קבוצה, התערבויות מנחה ועוד. תוצרי למידה:

- להכיר ולהבין לעומק תהליכים קבוצתיים בפסיכותרפיה.
- להכיר ולהבין לעומק כיצד באים לידי ביטוי תהליכים אלו בתרפיה במוזיקה.
- להדגים ולתרגל דינאמיקה קבוצתית בתרפיה במוזיקה.
- לתת פידבק קבוצתי על הדינאמיקה.
- לנתח במסגרת עבודה עיונית את הדינאמיקה שתורגלה ולנתח על פי תיאוריות.

ב. תוכן הקורס:

השיעורים יעסקו בתלות הדדית בקבוצה וגודלה, משמעות היחסים בין חברי קבוצה ובינם למנחה, תפקידים חברתיים שנושאים חברי הקבוצה, תיאוריות המתייחסות לשלבים בחייה של קבוצה, מוזיקה וטראומה בטיפול קבוצתי, והתערבויות במלל ומוזיקה.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת
1	תלות הדדית בקבוצה	
2	גודל הקבוצה	מאמר מס. 1 מהמקראה של רזנווסר

3	יחסי משיכה-דחייה	
4	עוררות חברתית ותפקידים חברתיים בקבוצה	מאמר מס. 11 מהמקראה של רוזנוסר
5	המשך - תפקידים חברתיים	פרק 13 בספר של יאלום (2006)
6	פרזנטציה מוסיקלית	המאמר של Bensimon & Amir, 2010 וכן של Amir, 2011
7	שלבים בחייה של קבוצה – מודל פסיכודינאמי	מאמר מס. 10 מהמקראה של רוזנוסר
8	שלבים בחייה של קבוצה - המשך	פרק 11 בספר של יאלום (2006)
9	התערבויות מילוליות ומוסיקליות מצד המנחה	מאמר של Amir, 1999
10	פרדוכסים בקבוצה	מאמר מס. 3 מהמקראה של רוזנוסר
11	תהליכים בעיבוד פוסט-טראומה בקבוצת תרפיה במוזיקה	המאמר של- Bensimon, Amir, & Wolf (2012)
12	סיכום ביניים	
שאר שיעורי הקורס יוקדשו לפעילות בהנחיית קבוצות בביצוע הסטודנטים		

ג. דרישות קדם:

הקורס מיועד לתרפיסטים במוזיקה הלומדים בתכנית ההכשרה לתרפיה במוזיקה (30 נ"ז). השתתפות בקורס לסטודנטים שאינם בתכנית ההכשרה מותנית באישור המרצה.

ד. חובות / דרישות / מטלות:

קריאת ספרות לאורך סמסטר א' בהתאם להנחיית המרצה. הציון ניתן על בסיס עבודה המוגשת בסוף הקורס. המועד ייקבע בתיאום עם הסטודנטים. על העבודה לכלול ניתוח של פעילות ההנחיה הקבוצתית שהעביר הסטודנט במהלך הקורס תוך שילוב ספרות העוסקת בהנחיית קבוצות ככלל והנחיית קבוצות בתרפיה מוזיקה בפרט. בקורס יש חובת נוכחות בכל השיעורים. תלמיד שייעדר מעל שתי הרצאות ללא סיבה מוצדקת לא יורשה להגיש עבודה מסכמת ולא יקבל ציון בקורס.

ה. מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה בסוף השנה = 100%.

ו. ביבליוגרפיה:

מקורות לקריאת חובה

פרקים 1, 3, 10, 11 מתוך אסופת המאמרים הנמצאת במקראה הבאה:

רוזנוסר, נ. (עורכת) (1997). *הנחיית קבוצות*. ירושלים: המרכז לחינוך קהילתי ע"ש חיים ציפורי. (הספר נמצא בספריית חינוך, מדעי החברה, מידענות ומכון פדגוגי תחת 302.3 הנח.קב תשנ"ז וכן בתדפיסים בספריית מוזיקה).

פרקים 11, 13 בספר הבא:

יאלום, א. (2006). *טיפול קבוצתי: תיאוריה ומעשה*. ירושלים: מאגנס.

Amir, D. (1999). Musical and verbal interventions in music therapy. *The Journal of Music Therapy*, 36(2) 144-175.

Amir, D. (2011). My music is me": Musical Presentation as a way of forming and sharing identity in music therapy group. *Nordic Journal of Music Therapy*, 21(2), 176-193. DOI:10.1080/08098131.2011.571279

Bensimon, M., & Amir, D. (2010). Sharing my music with you: The Musical Presentation as a tool for exploring, examining and enhancing self-awareness in a group setting. *Journal of Creative Behavior*, 44, 259-277.

(יישלה באופן אישי בדוא"ל).

Bensimon, M., Amir, D., & Wolf, Y. (2012). A pendulum between trauma and life: Group music therapy with post-traumatized soldiers. *The Arts in Psychotherapy*, 39, 223-233.

(יישלה באופן אישי בדוא"ל).

הערה: ייתכנו שינויים קלים ברשימת מקורות זו במהלך השנה.

מקורות להעשרה שיסייעו במהלך כתיבת העבודה

1. מקורות העוסקים בפסיכותרפיה קבוצתית:

- Bradford, L. P., Stock, D., & Horwitz, M. (1961). How to diagnose group problems. In Bradford, L. P. (Ed.), *Group development* (pp. 37-50). Washington: National Training Laboratories.
- Brockway, S. S. (1987). Group treatment of combat nightmares in post-traumatic stress disorder. *Journal of Contemporary Psychotherapy*, *17*, 270-284.
- Colijn, S., Hoencamp, E., Snijders, L. A. H., & Duivenvoorden, J. H. (1991). A comparison of curative factors in different types of group psychotherapy. *International Journal of Group Psychotherapy*, *41*(3), 365-378.
- Corey, M. S., & Corey, G. (1992). *Groups process and practice*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- Kahn, M. E., Webster, P. B., & Storck, M. J. (1986). Curative factors in two types of inpatient therapy groups. *International Journal of Group Psychotherapy*, *36*, 579-585.
- Kapur, R., Miller, K., & Mitchell, G. (1988). Therapeutic factors within inpatient and outpatient therapy groups. *British Journal of Psychiatry*, *152*, 229-233.
- Kapur, R., Ramage, J., & Walker, K. (1986). Group psychotherapy in an acute inpatient setting. *Psychiatry*, *49*, 337-349.
- Koller, P., Marmar, C. R., & Kanas, N. (1992). Psychodynamic group treatment of posttraumatic stress disorder in Vietnam veterans. *International Journal of Group Psychotherapy*, *42*, 225-246.
- Lacoursiere, R. B. (1980). *Life cycle of groups: Groups development stage theory*. NY: Human Sciences Press.
- Lieberman, M. A., Yalom, I. D., & Miles, M. B. (1973). *Encounter groups*. New York: Basic Books.
- Livesley, W. J., & MacKenzie, K. R. (1983). Social roles in psychotherapy groups. In R. R. Dies and K. R. MacKenzie (Eds.), *Advances in group psychotherapy* (pp. 117-135). New York: International Universities Press.
- Luft, J. (1970). *Group processes: An introduction to group dynamics*. Palo Alto, CA: Mayfield.
- MacKenzie, K. R., & Livesley, W. J. (1983). A developmental model for brief group therapy. In R. R. Dies & K. R. MacKenzie (Eds.), *Advances in group psychotherapy monograph I* (pp. 101-116). New York: International Universities Press.
- Makler, S., Sigal, M., Gelkopf., & Bar-Kochba, B. (1990). Combat-related chronic post traumatic stress disorder: Implications for group-therapy intervention. *American Journal of Psychotherapy*, *44*, 381-395.

- Marcovitz, R. J., & Smith, J. E. (1983). An approach to time-limited dynamic inpatient group psychotherapy. *Small Group Behavior, 14*(3), 369-376.
- McWhirter, J., & Liebman, P. C. (1988). A description of anger-control therapy group to help Vietnam veterans with posttraumatic stress disorder. *Journal of Specialists in Group Work, 13*, 9-16.
- Rutan, J. S., & Stone, W. N. (1993). *Psychodynamic group psychotherapy (2nd Ed.)*. New York: Guilford.
- Schaffer, J. B., & Dreyer, S. F. (1982). Staff and inpatient perception of change mechanisms in group psychotherapy. *Clinical and Research Reports, 139*, 127-128.
- Sieper, B. B., & Kandaras, C. S. (1985). *Group therapy with children and adolescents*. New York: Human Sciences Press.
- Tchuschke, V., & Dies, R. R. (1994). Intensive analysis of therapeutic factors and outcome in long-term inpatient groups. *International Journal of Group Psychotherapy, 44*(2), 185-208.
- Walker, J. I., & Nash, J. L. (1981). Group therapy in the treatment of Vietnam combat veterans. *International Journal of Group Therapy, 31*, 379-389.
- Yalom, D. I. (1983). *Inpatient group psychotherapy*. USA: BasicBooks.
- Yalom, D. I. (1985). *The theory and practice of group psychotherapy (3rd Ed.)*. USA: BasicBooks, A Division of Harper Collins.

2. מקורות העוסקים בתרפיה במוזיקה קבוצתית:

- אמיר, ד. (1999). *להיפגש עם הצלילים*. אוניברסיטת בר-אילן: רמת-גן.
- בן סימון, מ. (2005). טיפול באמצעות מוזיקה לפגועי בתר-טראומה במסגרת קבוצתית. חיבור לשם קבלת "דוקטור לפילוסופיה", אוניברסיטת בר-אילן.
- טנאי, מ. (2003). התהליך המוסיקלי שבאלתור קליני קבוצתי כמשקף פאזות התפתחות של קבוצת צמיחה. עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך". המחלקה למוזיקה, אוניברסיטת בר-אילן.
- Ahonen-Eerikäinen, H. (2007). *Group analytic music therapy*. Gilsum, NH: Barcelona Publishers.
- Amir, D. (1999). Musical and verbal interventions in music therapy. *The Journal of Music Therapy, 36*(2) 144-175.

- Amir, D. (2011). My music is me": Musical Presentation as a way of forming and sharing identity in music therapy group. *Nordic Journal of Music Therapy*, 21(2), 176-193. DOI:10.1080/08098131.2011.571279
- Anshel, A., & Kipper, D. A. (1988). The influence of group singing on trust and cooperation. *Journal of Music Therapy*, 25(3), 145-155.
- Atiwannapat, P., Thaipisuttikul, P., Poopityastaporn, P., & Katekaew, W. (2016). Active versus receptive group music therapy for major depressive disorder – A pilot study. *Complementary Therapies in Medicine*, 26, 141-145.
- Chen, X. J., Hannibal, N., & Gold, C. (2015). Randomized trial of group music therapy with Chinese prisoners impact on anxiety, depression, and self-esteem. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 0306624X15572795.
- Davies, A., & Richards, E. (Eds.) (2002). *Music therapy and group works: Sound company*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Duey, C. J. (1996). Group music therapy for women with multiple personalities. In K. E. Bruscia (Ed.), *Case studies in music therapy* (pp. 513-526). U.S.A.: Barcelona.
- Edgerton, C. D. (1990). Creative group songwriting. *Music Therapy Perspectives*, 8, 15-19.
- Frohne-Hagemann, I., Warja, M., Pedersen, I. N., Hall, A., McKinney, C., West, T. M.... & Cohen, N. S. (2015). *Guided imagery & music (GIM) and music imagery methods for individual and group therapy*. Jessica Kingsley Publishers.
- Hesser, B. (1985). Advanced clinical training in music therapy. *Music Therapy*, 5(1), 66-73.
- James, M. R., & Freed, B. S. (1989). A sequential model for developing group cohesion in music therapy. *Music Therapy Perspectives*, 7, 28-34.
- Mezza, N., & Price, B. D. (1985). When time counts: Poetry and music short-term group therapy. *Social Work with Groups*, 8, 53-56.
- Miller, H. O. (1996). Group improvisation therapy: The experience of one man with schizophrenia. In K. E. Bruscia (Ed.), *Case studies in music therapy* (pp. 417-431). U.S.A.: Barcelona.
- Moa, T. (2002). Restitutional factors in the receptive group music therapy inspired by GIM. *Nordic Journal of Music Therapy*, 11, 152-166.
- Morgenstern, A. M. (1982). Group therapy: A timely strategy for music therapists. *Music Therapy Perspectives*, 1(1), 16-20.

- Murphy, M. (1996). Group music therapy in acute psychiatric care: The treatment of a depressed woman following neurological trauma. In K. E. Bruscia (Ed.), *Case studies in music therapy* (pp. 465-478). U.S.A.: Barcelona.
- Nolan, P. (1996). Group improvisation therapy for a resistant woman with bipolar disorder-manic. In K. E. Bruscia (Ed.), *Case studies in music therapy* (pp. 451-464). U.S.A.: Barcelona.
- Pavlicevic, M. (2003). *Groups in music therapy*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Plach, T. (1980). *The creative use of music therapy in group therapy*. Springfield: Charles C Thomas.
- Werner, J., Wosch, T., & Gold, C. (2015). Effectiveness of group music therapy versus recreational group singing for depressive symptoms of elderly nursing home residents: pragmatic trial. *Aging & Mental Health*, 1-9. DOI: 10.1080/13607863.2015.1093599
- Wolfe, D. E., O'Connell, A. S., & Epps, K. S. (1998). A content analysis of therapist's verbalizations during group music therapy: Implications for the training of music therapists. *Music Therapy Perspectives*, 16, 13-20.

ז. שם הקורס באנגלית:

Group processes in music therapy